

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 23.

»Naprejeva« številka obsredah
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din.

Volilcem občine Vrhnika.

Dne 15. junija se bodo vršile na Vrhniki občinske volitve. Občani trga Vrhnike in Stare Vrhnike volijo v šoli, iz vseh drugih vasi pa v občinski pisarni. Naša kandidatna lista se imenuje lista »Kmetско-delavske stranke.«

Sodrug! Somišljeniki! Opazovali ste delo socialistov v občinskem odboru, znano vam je, da smo vodili vso dobo neizprosno kontrolo nad delovanjem županstva in ostalega odbora. Prišel je čas, ko morate vsi na delo, na agitacijo, da strmo glavimo paševanje našega dosedanega župana.

Pri proračunski debati 18. novembra 1923. smo socialisti zahtevali, naj plačujejo bogatini večje doklade, šibkejši pa manjše. Župan je izjavil, da je to nezakonito (bal se je, ker je sam magnat) in je bil predlog od vseh nasprotnih strank odbit.

Kmetovalci in somišljeniki! »Vaša« klerikalna stranka, vsi vaši odborniki — kmetje so glasovali proti temu predlogu. Oni so torej krivi, da plačujete iste doklade kakor g. Lenarčič, g. Gallé itd. Ali se strinjate s to politiko svojih občinskih odbornikov? Če ste istega nazora, če radi plačujete visoke občinske doklade, potem zopet volite Slovensko ljudsko stranko. Kdor pa hoče, da naj kmet plačuje malo, bogataš pa veliko, tisti naj voli Kmetско-delavsko stranko; naša skrinjica je na tretjem mestu.

Vodstvo krajevne politične organizacije SSJ vam bo šlo vedno na roko, vsako pojasnilo v katerikoli zadevi je brezplačno; tozadevno se obračajte na predsednika organizacije Venca Malavašiča ali pa na tajnika Franja Langofa.

Kmet, obrtnik in delavec spadajo skupaj; kadar bodo ti združeni, takrat šele nam bo zasijalo solnce svobode. — Odbor SSJ.

Najvažnejše vprašanje.

Ker danes toliko mečemo drug drugemu v obraz, kdo je socialist oziroma kdo dela socialistično in kdo ne, bi si jaz dovolil vprašati potom »Napreje« vse sodruge sledeče:

Pri nas živita dva delavca. Eden dela 8 ur na dan s pasivno resistenco, organiziran ni nikjer, kar mu denarja razen vsakdanje potrebe ostane, ga zapoje.

Drugi delavec dela 12 ur na dan in še več, je organiziran v vseh socialističnih organizacijah in daje ves zaslužek, ki ga zasluži v nadurah, za propagando socializma. Dela vestno kakor da bi delal za sebe, zahteva pa zato tudi od podjetnika vreden zaslužek. Alkohol sovraži.

Prvi razgraja v prostih urah od gostilne do gostilne. Drugi pa doma čita in premišljuje, ali pa gre na agitacijo za socializem.

Ko se ta dva srečata, pa drug drugemu ne priznavata socialističnega imena.

Zgoraj omenjeni primer bi lahko še razširili, toda misli si lahko vsak sam, kaj vse še iz tega sledi. Želel bi, da se to vprašanje reši javno, ker je mnogo podobnih slučajev, ki ovirajo zbliznanje duhov. Razmotriva pa naj se nikar ne o tem, kdo od teh dveh je socialist, ker pravih socialistov danes še ni, ampak gre za to, kateri izmed teh dveh je bližji socializmu.

To vprašanje ni le najvažnejše, ampak tudi najtežje. Dotika se vseh problemov, ki jih je treba rešiti, če hočemo priti do pravičnega socialnega reda. Prav je, da se je delavec sam že v vprašanju zavaroval, češ, pravih socialistov danes itak še ni! Drugače bi mu morali povedati, da tudi on še ni. Kajti čeprav daje ves zaslužek, ki ga prejme od nadur, za socialistično propagando, vendar — kapitalist ima od njegovega nadurnega dela več dobička, delavstvo več škode (nezaposlenost!) on sam pa premajhno izobrazbo, ker dela predolgo v strokovnem poklicu in prekratko v socialističnem poklicu kot človek, ki je dolžan izobraževati sebe in svoje

sodruge. Posledica tega je, da kapitalistova moč raste, da moč delavstva pada in da on sam ne gre z drugo družbo naprej, ampak zaostaja v izobrazbi. Osemurnik je treba brezpogojno spoštovati.

Res je pa, da je dandanes težko spoštovati ga, ko je tako malo zavednih. Zlasti pijancev je zelo mnogo. Sedanji čas pa nezavedne še bolj sili k pijančevanju, ker za redno življenje, ki bi bilo dostojno človeka, sedanji zaslužki res ne zadoščajo; v obupu marsikdo zaide v beznico, češ, kaj hočem s temi soldi drugega? Seveda je to neumno, toda razumljivo pri nezavednih, ki mislijo le na danes, do jutri njih razum ne seže. Posebno žalostno je, da najdemo med takšnimi nezavedneži mnogo nekdanjih socialistov, ki so v besedah še vedno socialisti, ki pa dejansko niso nikjer organizirani, ne prispevajo ničesar za zmago socializma, ne čitajo in ne plačujejo socialističnega tiska, ne delajo kratkoročno ničesar drugega, samo v tovarni gledajo na uro, kdaj bo prišel čas, da se vsedejo zopet za pivsko mizo. Taki ljudje seveda imajo pri vsaki priliki polna usta kritike: to ni za nič, ono ni za nič, in kadar se srečajo s delavnic in požrtvovalnim socialistom, jih je sram, da je boljši nego so oni sami, zato iščejo na njem napake in ko jo najdejo, mu jo zahrusijo v obraz: jaz sem socialist, ker delam le 8 ur na dan, ti pa nisi, ker delaš po 12 ur...

Smešno bi bilo, če bi začeli resno razlagati, kdo izmed obeh je bližji socializmu. Vsak delavec, tudi pijanec sam, vsak ve brez razlage, katere izmed obeh poti vede proletariat v pogubo in katere k spoznanju in zmagi. Pod vtisom krvi pa, ki je tekla 1. junija v Trbovljah, moramo pripomniti, da bi stari pijani socialist prav gotovo za Vsedelavski zlet vzel predujem in se peljal na slavno kazanje svojega socializma, pri čemer bo imel zopet priliko slavno se napiti. Trboveljski dan naj zavedni sodrugi porabijo za pouk nezavednih: ne mase, ki se snidejo k veselici in k puhlemu »navdušenju«, pri čemer pozabijo, da je svet velik in mislijo, da se bo podrl, če se trese plesišče od njih rajanja in če odmevajo ceste od njih vpija; take mase ne morejo rešiti človeške družbe, pač pa se lahko srečajo z drugimi masami, ki so se pod drugimi gesli in frazami enako nezavedno združile, ki so enako »navdušene« in enako »prepričane« o svoji velikosti in moči, ker je v človeški naravi, da telesne oči bolj vidijo nego duševne. Tako misli tisoč ljudi, da bo ukrotilo vso Jugoslavijo z 12 tisočkrat toliko prebivalci in da bo zavladovalo vsemu svetu; tako neumno korajžo daje masi čut mase, seveda nasprotni masi istotako, potem je pokolj in poboj neizogiben, če se obe masi srečata, kakor sta se srečali v Trbovljah.

Če bi delavstvo, ki hodi na take zlete, ostalo doma in premišljevalo, česa je treba za rešitev iz sedanjega korupcijskega blata, in če bi potem tudi tako, kakor pravi ta delavec v svojem vprašanju, žrtvovalo zaslužek nadurnega dela za izobrazbo nezavednih, potem bi socializem zelo v kratkem zmagal. Zato, sodrug, proč od raznih procesij, vrnite se k sebi, k svojim organizacijam, pokažite te svoje organizacije javno in na ta način pokažite svojo moč. Trezno čitanje resnega časopisa nam bo mnogo več koristilo, nego razburljivo poslušanje »navdušenih« govornikov po shodih in manifestacijah. Ponavljamo besede iz uvodnika v »Napreju« 1. maja:

»Zato ni treba več javnih manifestacij z močjo mase, ki je nekdanj krotila oboroženo policijo, danes je treba javnih manifestacij z močjo zavednosti, ki bo ukrotila oboroženo moč demagogije. Ni treba več telesnega, ampak duševnega vstajanja! Duševna moč delavstva se bo morala dvigniti, da ne bo več po tujih mislih delal ne kmet-tlačan, ne delavec-trpin, ne uradnik-hispec, ampak da bodo delali po svoji skupni volji kot ljudje.«

To imejte pred očmi, ko hoste odgovarjali na vprašanje, kdo izmed obeh je bližji socializmu.

Čitajte naš tisk!

Krvave Trbovlje.

[Dopis.]

Prvi junij 1924 bo ostal trboveljskemu delavstvu za vedno v spominu, da je po zaslugi današnjega režima in vročerkivosti tekla po naših cestah nedolžna proletarska kri. Ta dan se je vršila pravcata bitka, in to v centru Trbovelj, kjer stanuje okoli 1000 ljudi (sicer je Trboveljska občina 10krat večja, a raztresena. Op. ur.)

Ta dan se je namenila trboveljska »Orjuna«, da razvije svoj prapor. Da je »Orjuna« kot taka sploh mogla misliti na kaj takega v Trbovljah, ki so izključno delavski kraj, to nosijo na svoji vesti v prvi vrsti oni delavci in delavke, ki so rajši pri »Orjuni«, namesto da bi bili organizirani v razrednih organizacijah. Že zadnji shod, ki ga je imela »Orjuna« v Trbovljah, je pokazal, da nima »Orjuna« tu ničesar iskati. Da delavstvo »Orjuno« sovraži, ni nič čudnega, saj ima dovolj zgleda v Italiji in drugod.

Vzlic temu so se »Orjunaši« predrznili razviti svoj prapor v Trbovljah. In v tem tiči prvi ter glavni vzrok vseh nesreč. Ravno za tisti čas, ko naj bi »Orjuna« korakala mimo »Delavskega doma« in »Rudarskega doma«, so sklicali »neodvisni« pred »Rud. domom« volilni shod. Na shodu samem ni bilo veliko ljudi, pač pa se je zbrala velika množica ob cesti tik »Rud. doma«. Ko pridejo »Orjunaši« mimo, se zakadi eden iz tam stoječe množice v sredo med zastavonoše, katerih je bilo 8, in zagradi za zastavo ljubljanske »Orjune«, katere pa ne more iztrgati. Takoj za tem počí prvi strel in sedaj se je začelo streljanje kakor na fronti. Ker je cesta na tem kraju zelo ozka, je nastala radi streljanja nepopisna panika. Ljudje so zbežali na vse strani, tudi »Orjuna«. Zatem so se »Orjunaši« spet zbrali in korakali proti Trbovljam, kjer se je potem vršilo razvite prapora. Med potjo so »Orjunaši« vse ljudi ustavljali in jih preiskali, tudi otroke, ki so šli v cerkev. S seboj so tirali tudi 4 delavce.

V tistem času, ko se je vršila proslava prapora, je določilo poveljstvo »Orjune« 6 ljudi in jim dalo malog zažgati »Rud. dom«. Ti so bili krivci požiga, pa ne razburjeno občinstvo, kako poroča posebna izdaja »Jutra«. Dva izmed teh sta vdrla v pisarno in zažgala arhiv, 4 so pa strazili z revolverji v rokah, da se ni nihče približal z namenom gasiti. Tudi požarni bramaj niso pustili takoj na delo. Šele potem, ko so se »Orjunaši« odstranili, je začela gasiti. V nevarnosti so bile rudarske hiše z več kakor 800 prebivalci. Ljudstvo se je takrat porazgubilo na vse strani.

Popoldne se je pa zgodilo nekaj, kar je v največjo sramoto današnje kulture in države. Izmed tistih 4 ujetnikov so »Orjunaši« 3 izpustili, enega so pa z revolverji v rokah prisilili, da je izpovedal, odkod je izviral ta napad. Niti policiji, niti orožništvu ga niso hoteli izročiti, temveč so ga sami peljali v bližnji kamnolom, kjer so ga potem zvezanega ustrelili. Ta delavec je bil Fakin iz Zagorja.

To je višek vsega. Radi tega dogodka se obračamo kot državljani na merodajne faktorje z zahtevo, da ta čin strogo kaznujejo. Če sme »Orjuna« nezaknovana uganjati takšne stvari, potem naj gre vsa justica v pokoj. O tem dogodku pa »Jutra« previdno molči. Zakaj to? Zahteva vsega razrednozavednega proletariata kakor tudi vseh treznih državljanov je, da vlada takoj prepove »Orjuni« nošenje orožja, če hoče v bodoče preprečiti podobno prelivanje krvi. Naj bodo trboveljski dogodki zadnji opomin vladi, ki je odgovorna za red in mir.

Od strani delavcev je 5 žrtev, med njimi stari družinski očetje, ki so pri vsej stvari popolnoma nedolžni. »Orjunaši« so streljali tudi v vse hiše, ki so bile v bližini. Od »Orjune« so 3 mrtvi, ranjenih je pa na obeh straneh precejšnje število. Značilno je to, da so Trbovlje takoj za pokolom dobile vojaštvo, namesto da bi bili merodajni faktorji že prej poskrbeli. Čemu pa imamo sicer varnostne organe, ki imajo dolžnost gledati na red in mir?

Natančnejše poročilo še sledi. Opazovalec.

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Razno.

Naročniki „Ljudskega glasu“, ki še niso plačali naročnine za tretje četrtletje, naj to čimprej store potom položnice št. 13.321, ki smo jo priložili zadnjemu „Ljudskemu glasu“. Kdor ima plačano do konca leta, naj da položnico komu drugemu!

Novim naročnikom! Če se naročite na kak meščanski list, ti bodo takoj prve številke všeč, ki jih boš dobil. Meščanski listi pišejo namreč zato, da čitateljem ugajajo, ne pa zato, da vzgoje novo, boljše družbo.

„Naprej“ je drugačen list. Tudi „Naprej“ bi rad ugajal in se zato trudi, da bi bil čitateljem všeč, toda „Naprej“ ve, da vsem ni mogoče ustreči. Volk sit in koza cela, to ne more biti. Zato se „Naprej“ trudi povedati vselej tisto, kar je res, četudi ve, da bo marsikomu neljubo. Da se najde vsa resnica, moramo govoriti javno o vsem, o dobrem in slabem. Pri tem nastanejo prepirljivosti, ki marsikoga odbijejo, če ne ve, za kaj gre. Novi naročniki morajo zato nekaj časa potrpeti, da se vzive v naše iskanje resnice, potem bodo tudi oni spoznali, da je nemogoče ustreči vsem in zato najboljšo, če želimo ustreči samo resnici.

Seja ministrskega sveta se napoveduje; pa se ne vrše, Suloj je zdaj v Beogradu vsa politika mrtva za javnost, krvave kupčije pa se seveda vrše dalje.

Prebičevci so radikali potegnili za nos, kakor so že marsikoga drugega. Sedaj jim že očitajo onih 8 milijonov Din, kateri so jim dali v agitacijske svrhe ob času prve koalicije. Radikalna rododarnost se je končala in demokrati uskoki so obupani. Sedaj vodijo obupno kampanjo za tem, da dobe poslanci izplačane dnevnice za čas odgodenja skupščine. Toda tiste tisočake bodo požeruhi kmalu pogoltnili, kje bodo pa potem iskali — konubinastov?

Dr. Baltič je imenovan za velikega župana ljubljanske oblasti, za mariborsko je predlagan dr. Pirkmayer.

Uporniki v Albaniji napredujejo, katoliški del in polovico turškega dela Skadra so že osvojili. V rokah vladnih čet je še prefektura, občina ter polovica turškega dela. Vlade v Tirani je 2. tm. demisionirala. Novi ministrski predsednik je Vriani.

Pri občinskih volitvah na Avstrijskem Štajerskem so dosegli socialisti velike zmage. Sicer so tu pa tam za kak mandat nazadovani, toda skoro po vseh mestih, zlasti v Gradcu, pa tudi v mnogih krajih na deželi, kjer so imeli doslej majhno ali nobe zastopstvo so si priborili večino.

Na avstrijskega zveznega kancelarja prelata Seipla je izvršil neki Jawurek v nedeljo zvečer v nedeljo zvečer atentat. Seipel je nevarno, a ne smrtno ranjen, Atentator je ustrelil še sebe v trebuh.

Namesto dosedanega socialističnega predsednika v nemškem parlamentu je bil izvoljen nemški nacionalec.

Poruhrska stavka je zmagovito končana. Manjšina v italijanskem parlamentu se pravi na to, da zapusti parlament, ker je izrekel posl. Giunta nedostojno grožnje na zadnji parlamentarni seji.

Rumunija je bila na praktičen način razorožena. Njena municijska skladišča, ki so se nahajala skoro vsa na en kup v Cotrocenijski pri Bukareštu, so zletela v zrak. Zdaj se pričakajo v parlamentu, kdo je kriv nesreče. Vlada meče krivdo na boljševiske agente, nekateri pa so prišli na to, da se se godile v skladiščih velike poneverbe. Bajje je na Rumunskem izbruhnila tudi revolucija.

Kongres francoskih socialistov je soglasno sprejel resolucijo, ki zahteva, da pobija stranka vsako vlado, katero bi imenoval Millerand.

Poincaréjeva vlada je 2. junija demisionirala in Millerand je vzel to demisijo na znanje.

Rudarske stavke na Angleškem ne bo, ker so rudarski zastopniki sprejeli zelo ugodne predloge s strani podjetnikov.

Zunanjo politiko angleške vlade hoče Delavska stranka brezpogojno kontrolirati. Vsak spor med Anglijo in drugimi državami se mora predložiti v rešenje Zvezi narodov. Tajna diplomacija je na Angleškem torej odpravljena.

Kitejska je priznala Rusijo.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“. Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Čitajte naš tisk!

Iz stranke.

ORGANIZACIJE IN ZAUPNIKI IZVRŠITE SVOJO DOLŽNOST!

Zamudniki, ki še zdaj niso plačali koledarja, „Krstja sv. Vladimira“ in majske številke „Napreja“, naj to takoj store. Stranka je navezana točna plačila, zato poskrbite, da bodo točni. Ne zadržujte skupnega dela z zastanki posameznikov. Obračunajte takoj!

Seja nadzorstva SSJ se bo vršila v nedeljo 8. junija v pisarni pokrajinskega tajništva SSJ v Krškem. — Dnevni red: 1. Konstituiranje novega nadzorstva. — 2. Kontrola. [Na željo s. Umeka.]

Tiskovni sklad.

Od 1. I. do 28. V. 1924.	Din 2851'90
Janko Cvajnar, Medvode	10'—
Rudolf Sterničnik, Črna	10'—
Franjo Langof, Vrhnika [ker je bil žejen]	20'—
J. Koščeva, Ljubljana	4'—
Franz Milnar, Vrhnika	10'—
Gustav Petrič, „	5'—
Tone Gregurka, „	5'—
Vencelj Malavašič, Vrhnika	5'—
Vika Prijateljova, Zemun	6'—
Od 1. I. do 3. VI. 1924	Din 2926'90

Protih roparskim vitezom.

Od 1. I. do 20. V. 1924	Din 626'—
Matevž Zdranik, Mežica	10'—
Martin Nabernik, „	1'—
Martin Pondelak, Videm	4'—
Franz Košec, Ljubljana	5'25
Od 1. I. do 3. VI. 1924	Din 646'25

Gospodarstvo.

Dne 3. junija 1924: „Sloga“ r. z. z. o. p. [bodoči „Skupni dom“]: 127 članov s polno vplačanmi deleži, med njimi 9 žen [708%]. Hranilnih vlog 52.093'65 Din. Ali je tvoj odstotek že zraven? Ali čakaš, da bo prej skleda polna?

Varčevanje otrok, Hranilne vloge družinskih članov so narasle že na Din 1.390'—. Vpošlevane so pa že v zgoraj navedeni skupni vsoti.

Valute. Dolar je vreden 82—83, lira 3.57—3.60, francoski frank 4'15—4'20, čehoslovaška krona 2'41—2'44, 100 avstr. kron 11'50—11'71; V Curihu velja 100 dinarjev 14'52—14'62 švic. frankov, 1 švic. frank Din 6'95.

Agrarna reforma

v brežiškem okraju.

Opr. št. 413. Bojsno, 28. IV. 1924. Okrožnemu agrarnemu uradu

v Mariboru.

Spodaj podpisani okrožni agrarni odbor brežiškega okrožja naznanja, da mu prihajajo vedno pritožbe glede nepravilne zakupodaje veleposestniških zemljišč, spadajočih pod agrarno reformo oobito iz občin okrajnega glavarstva Krško in sodnega okraja Kozje, ravnotako tudi glede nepravilnega odkazovanja in zaračunavanja kuriva, paše in stelje interesentom, spadajočim pod agrarno reformo iz gozdov kneza Windischgrätzta, grofa Attemsa in barona Buttlerja.

Da se bodo upoštevali predpisi predhodnih odredb in zakonov (Ur. list št. 3, 4, 5, 8 in 9 iz l. 1923), predlaga podpisani okrožni agrarni odbor:

1.) Naj izvrši okrožni agrarni urad v Mariboru komisionalno zakupodaje veleposestniških zemljišč, spadajočih pod agrarno reformo, kakor tudi pregled gozdov, koliko drv, paše, stavbenega lesa in stelje se lahko nakaže interesentom, spadajočim pod agrarno reformo brežiškega okrožja in po kateri ceni.

2.) V to komisijo naj imenuje okrožni agrarni urad v Mariboru enega uradnika in enega inženirja od agrarnega urada v Mariboru in inženirja od gozdnega urada Celje, kateri naj skupno z okrožnim agrarnim odborom brežiškega okrožja izvrše to neobhodno potrebno delo.

3.) Ako ne bi okrožni agrarni urad v Mariboru mogel teh naših predlogov izvršiti, predlagamo, naj pooblasti z uradnim dekretom okrožni agrarni odbor brežiškega okrožja, da lahko potrebni posel sam izvrši.

Okrožni agrarni odbor za Brežice:
V. Ferencak, Videm, I. Molan, Bojsno, tajnik, predsednik.

Na ta dopis nam je odgovoril Okrožni agrarni urad v Mariboru sledeče:

„Okrožnemu agrarnemu odboru za okraj Brežice (v roke predsednika Ivana Molana) v Bojsnem, občinski urad. Na tamošnji dopis z dne 28. IV. 1924 št. 413 se odboru sporoča: Razumljivo je, da se v sedanjem prehodnem štadiju pojavljajo pri izvedbi agrarne reforme razne upravičene ali pa tudi neupravičene pritožbe od strani posameznih občinskih agrarnih odborov in od strani interesentov zakupnikov. Vendar vseh teh pritožb ni mogoče naenkrat rešiti in se bo zlasti revizija posameznih zakupnikov izvršila za vsako občino posebe. Predno pa se to zgodi, morajo biti v vseh občinah na novo sestavljeni volilni imeniki, ki bodo služili tudi kot seznam agrarnih upravičencev, tako da se bodo pri reviziji mogli končno določiti oni agrarni upravičenci, kateri bodo potem, ko se sprejme razlastitveni zakon, postali tudi zemljejnizni lastniki sedanjih zakupnih deležev. Pred revizijo zakupnikov pa se bo na veleposestvu Attemsovem izvršila tekom tega leta revizija maksimuma odnosno prekomaximuma, tako da se bo na ta način moglo ugotoviti, koliko zemlje se bo od veleposestva Attemsovega lahko še odsvojilo in razdelilo po strogo postojecih zakonih agrarne reforme.

Kar se tiče dobave drv in stavbnega lesa pa morajo posamezni obč. odbori sporazumno z občinskimi odbori postopati v smislu zakona o nakazovanju kuriva in stavbnega lesa v veleposestniških gozdih z dne 28. febr. 1922 (Ur. l. z 29. nov. 1922, št. 404), ki predpisuje, da se morajo predložiti tozadevni seznamei tukajšnjemu uradu v nadaljnje poslovanje potom gozdarskega strokovnjaka. Le če se veleposestvo upira izvršiti tuur. odloke glede razdeljevanja drv, le v tem slučaju se drva razdelijo potom komisije, katero izvrši na licu mesta tuur. gozdarski strokovnjak. Tamošnjemu predlogu, da bi se okrožni agrarni odbor pooblastil, da izvršuje agrarnoreformne posle, pa seveda ne moremo ugoditi, ker so agrarni odbori le posvetovalni organi agrarnih uradov, kakor to predpisuje naredba ministrstva za agrarno reformo z dne 1. febr. 1923 št. 1459. — Šef urada: Štefančič.

Naš odgovor na ta dopis je tale:

Mi vemo sami, da so agrarni odbori po naredbi, ki nam jo citira okr. agrarni urad v Mariboru, samo posvetovalni organi omenjenih uradov. Dogajajo se pa radi egoizma nekaterih obč. agrarnih odborov na eni strani in upraviteljev veleposestev na drugi strani nezakonitosti, da siromašni poljedelci, ki nimajo nič svoje zemlje, po agrarni reformi ne dobijo ničesar, ker si vso zemljo občinski agrarni odborniki med seboj razdelijo (to se dogaja predvsem tam, kjer obstoje nezakonito izvoljeni obč. agr. odbori). In to tudi vemo. Slučaj: V Podsedri je predsednik obč. agr. odbora gostilničar Preskar, ki ima preko 10 hektarjev svoje zemlje, pa si še vedno privzame, kolikor hoče, tudi najboljšo zemljo, ki pripada po zakonu le siromašnim poljedelcem. Tamkajšnji prizadeti občani so to že velikokrat javili okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru, ki pa jim niti odgovora ne da. V Podsedri je sploh ves občinski agrarni odbor nezakonito izvoljen, ker so v njem sami večji posestniki, četudi je tam zelo veliko siromakov. Vrhi tega so pa dotični posestniki še katoliško pravični, ker vsi trbijo v rog klerikalnih voditeljev, v Podsedri torej v rog g. župnika, ki je še posebno hud nasprotnik socializma. Nikdar pa ne slišimo iz njegovih ust, da bi opozoril svoje velekmetske backe, da pripada ta zemlja po zakonu siromašnim kmetičem, ne pa njim. Takih in podobnih slučajev bi lahko našli cele kolone in je bilo tudi že vse javljeno okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru, ki pa na nobeno pritožbo še niti odgovoril ni. Zato zahteva okrožni agrarni odbor za brežiški okraj, da se te nezakonitosti že enkrat odpravijo. Želimo, da pošlje ta urad svojega člana, kakor to predpisuje zakon, k nam, da se pomenimo, kako je dajati zemljo veleposestev v 4letni zakup. Ta član naj se prepriča skupno s člani okrožnega agrarnega odbora na licu mesta v vaseh, kako se je kršil zakon, in potem naj agrarni urad kaznuje vse takšne kršitelje zakona, pa najsi bodo to obč. agr. odborniki ali župani ali kdorkoli, ali pa naj jih izvroči sodišču, da tam dobe zaslužno plačilo.

Vestnik „Svobode“.

Del. izobraž. društvo „Svoboda“, planinski odsek podružnice v Celju prireja vsako nedeljo izlete. Vabimo vse prijatelje narave k obilni udeležbi. Točneje informacije v društveni sobi. Gaberje št. 20. Odbor.

Gorje pri Bledu. Spl. del. izobr. zveza „Svoboda“, podružn. Gorje priredi v nedeljo 8. junija ob 3. pop. na vrtu restavracije „Vintgar“ vrtno veselico s plesom, šaljivo pošto, ribjim lovom in prosto zabavo. Ker je čisti dobiček namenjen za povzdigo društvene knjižnice, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica prihodnjo nedeljo. — Odbor.

Podružnica „Svobode“ v Zabukovici priredi dne 8. junija t. l. pešizlet na Mrzlico. Vabimo vsa kulturna društva in sploh vse delavske organizacije, naj se izleta udeležijo, nudila se bo vsem najlepša prilika, da se razvedre v prosti naravi, Z vrha Mrzlice je lep razgled daleč naokrog, kjer leže razni industrijski in drugi kraji. Za suha grla bo poskrbela zabukovška „Svoboda“. Iz zdravstvenih ozi-

rov in radi pomanjkanja vode za umivanje posode prosimo, naj prinese vsak kozarec ali steklenico s seboj. Za zabavo bo skrbelo tamburaško društvo „Radost“ iz Liboj. Spored za skupni pohod je sledeči: Zjutraj ob 1. budnica pri električni centrali drž. premogovnika v Zabukovici, ob pol 2. odhod do Kačnikove zidanice pod Mrzlico, po kratkem oddihu nadaljevanje pohoda do planinske kočje, nato sledi razgledovanje krajev s pomočjo daljnogledov ter prosta zabava v naravi. K obilni udeležbi vabi izletni odsek »Svobode« v Zabukovici.

Medeni muholovec **„Medos“**
polovi vse muhe. Dobi se v vsaki trgovini. Zahtevajte izrecno „MEDOS“.

PRVI DISKUSIJSKI VEČER V KRŠKEM.

Krška Orjuna je počastila v pondeljek zvečer ob pol 22. naše uredništvo s svojim posetom, vsa razburjena zaradi našega uvodnika v včerajšnji številki „Napreje“. Čudili smo se, da ga že pozna, kajti sami smo dobili list iz tiskarne kratko pred tem in je bil še skoro ves v celih polah, nezložen — no, razlago smo imeli pred seboj v osebi g. stavca Rakovca, člana strokovne organizacije SGR in Orjune. Za tiskarno vemo, da ne da nobenega izvoda ven, ampak pravilno zavrača vse, ki si lista žele, naj se obrnejo na upravo. Drugi stavec, ki je na „Naprej“ naročen, ga je dobil šele včeraj kakor tudi okr. glavarstvo in pošta. To je najboljša kar javno ugotoviti.

Najbolj so se gospodje jezili, ker v članku lažemo, da je 14 mrtvih. Opozorili smo jih na dejstvo, da smo napisali: „Nimamo še poročil, vendar če se govori, da je 14 mrtvih, mora biti že nekaj res“, potem smo jim pa še povedali, da je g. Rakovec vedel, koliko je mrtvih, ker je bil v Trbovljah zraven; pa se je naši napaki le smejal in fantu izrecno rekel, naj Bernotu nič ne pove, češ da bi dal stroj ustaviti in napako popravit. Torej si je želel napako, da ho razburjenje večje. Ko smo to povedali je vplivalo, dokaz, da znajo Orjunaši tudi misliti.

Jezilo jih je tudi, da smo se zmotili glede ognja. Gorelo je namreč v Rudarskem domu, ki je last komunistov, mi smo pa pisali o Delavskem domu, ki je v rokah socialistov. Pa zopet smo povedali, da je našim članom isti g. Rakovec povedal, da je sodeloval, ko je Orjuna branila ognjegascem gasiti, da je pa takoj to dovolila, ko je zvedela, da je dom socialističen. Mi sicer ne razumemo, da bi bilo požiganje dobro in koristno, kadar gre za komunistične domove, ampak tako obžalovanje, da so ga zažgali le pomotoma, smo morali razumeti za potrditev, da je gorelo v Delavskem domu. Ali ne? Torej je bil tudi pri tem skrivni tisti, ki se je hvalil s sodelovanjem pri požiganju, potem pa se je izkazalo, da ne ve, za kaj je šlo.

Tudi zveza s Fribečevcem in fašisti jim ni všeč češ, oni so odločni nesprotniki Fribečevca in drugih voditeljev, so nepolitični in odrekaajo voditeljem tudi narodnjaštvo. Sedenjo vlado priznavajo le kot manjše zlo. Nasilni pa niso in ne marajo biti. razen v obrambi vendar bo vsak prisiljen priznati ustavo, kralja in državo. Na očitek, da države sami ne priznavajo, če si sami režejo pravico, ki jo je država pridržala svojim sodiščem, so izjavili, da pustimo zdaj državo na stran. [O načinu Fakinove smrti še nismo takrat ničesar vedeli, drugače bi jih vprašali, če je bila to tudi obramba. In tudi kralja ne priznava, kdor si lasti pravico izvrševati smrtno obsodbo brez kraljevega podpisa. To je bistvena pravica krone!]

Govorili smo še o drugih stvareh, pri čemer se je izkazalo, da bi bilo marsikaj drugače, če bi se ljudje večkrat shajali k resnim razgovorom in manjkral posamezno kazali vsak svoj prav. Tako smo morali tudi mi potrditi, da je neumestno rabiti za člane Orjune ime „Orjunec“ in tudi da se eden izmed mrtvih ne imenuje Schleifer, ampak Šlajpah. Take napake so res zmožne razburjati že itak razgrete duhove še bolj in smo v smislu svojih načel, da je treba vselej delati le tisto, kar je prav, tudi radevolje obljubili, da to popravimo, tem rajši, ker je g. dr. Drnovšek, ki je Orjuno vodil, na vprašanje izrecno poudaril, da si pravice nikakor ne mislijo izsiliti s kľofutami. [Seveda visoka politika se ne dela v Krškem, ampak v upravnem svetu Trboveljske premogokopne družbe.]

Zdaj pa k stvari. V Krškem manjka takih debat. Odkar smo tu, sta se samo dva predavatelja potrudila predavati, pa še od teh je samo eno predavanje uspelo (dr. Fr. Kandare), dočim je drugi predavatelj, ki je prišel za nalašč v ta namen iz Ljubljane, nastopil svoje predavanje tako pijan, da se mu je vse smejalo. To bo treba na vsak način popraviti! Posebno pa so diskusijski večeri potrebni zdaj, ko skušajo dobiti moč v roke mladi in neizkušeni ljudje, ki mislijo, da je že samo navdušenje dovolj za težavni posel sodnika.

Dopisi.

Iz Celja. Čenjeno uredništvo „Napreje“ v Krškem: — Z ozirom na dopis ozirom članek v „Socialistu“ št. 20 z naslovom „Prvi obračun“, kjer v zadnjem odstavku poudarja o moji osebi, da sem priznal vse in da me je debata strašansko prese-

netila, pojasnujem, da nisem naročnik „Socialista“ in torej nisem stvari takoj opazil, ampak sem šele po dolgem času zvedel, kaj da se govori in sumi o meni. Prosil sem nato Korenovce, naj mi posodijo „Socialista“, da bom sam čital in si vzel priliko tudi sam odgovoriti na lažnivo poročilo v „Socialistu“. Ker nočem gojiti gada na svojih prsih, zato nisem „Socialista“ kupil, dobil ga pa tudi nisem nikjer; prosim torej, da objavite šele sedaj priloženo „Poslano“. — Celje, dne 1. VI. 1924.

Poslano.

„Socialist“ št. 20 je priobčil članek pod naslovom „Prvi obračun“, v katerem izziva mene kot predsednika „Unije stavbinskih delavcev v Celju“. češ, poglejte, podružnice, kako vaš centralni predsednik dela. Lažnivi člankar me skuša pred stavbinskim delavstvom oblatiti, ker je imelo do danes zaupanje v mene in me je že 2 in pol leta ponovno volilo. Člani ki me poznajo, vedo, da se nisem nikjer osovražil, ampak da je privedel baš ta razkol med Korunom-Korenom in med našim pravilnikom do tega, da me vedno blatijo, ker sem ostal v stranki in se nisem odcepil kakor bi bilo ljubo posameznikom. Smatram edino „Naprejevo“ skupino za pravilno in ideja naša je tudi dobra, četudi nasprotniki trdijo, da je Bernot tisti, ki vse organizacije razbija. Poudarjam, da to ni res, ker že v bivši skupni celjski organizaciji nismo bili vsi člani za to, da bi zedinjenje vodili tisti, ki so že itak na slabem glasu; zedinjenje mora priti od spodaj ne da ga vsiljujejo od zgoraj, in tedaj bodo padli tisti, ki delajo zedinjenju največje težave. Braniti se moram in poudarjam, da ne dovolim nikomur, da bi vplival name, niti z dobrimi besedami, ker poznam obojestransko položaj, ki je danes, da se hočejo posamezniki iz boljših vrst priplaziti po delavskih plečih na površje in na odločilna mesta.

Kličem vam: Roke proč od delavstva, delavstvo se ho zedinilo samo, brez vas. Vi, ki čakate, da vam bo dalo delavstvo boljšega obstanka, pojdite delat in z delom svojih rok pokažite, da ste res delavci, potem šele boste mogli zastopati kjerkoli delavske interese.

Malo odgovora na članek v „Socialistu“: Ni res, da sem izjavil, da ne bom delal proti Korenovi skupini v Celju in proti njegovim kandidatom, res pa je, da sem izjavil, da ne bom branil nikomur, če bo hotel voliti vaše kandidate, ker nasilja nikakor ne odobravam, Ni res, da sem priznal, da so „Bernotovci“ sklenili razcepiti delavstvo pri občinskih volitvah v Okolici Celje, res pa je, da sem na Korenovo vprašanje, zakaj nismo hoteli iti skupaj v volitve, izjavil, da smo povabili vse strokovne organizacije ozirom njihove tajnike in predsednike na skupno sejo, na kateri naj bi ti predlagali kandidate in namestnike, vaši so pa potem kandidature na skupni delavski listi odklonili; dalje sem izjavil, da je strankni sklep, da ne gremo z nobeno stranko v kompromise, to izjavo naj si člankar zapomni, ne pa delati po eni strani lepo lice, po drugi strani pa lagati in zafkravati. Če se trkate na prsi, da pišete v „Socialistu“ resnico, vam pa jaz osebno odgovarjam, da je vaš člankar obrekovallec. Toliko v vednost!

Nadalje, če ste osebni sovražniki našega centralnega tajnika s. Leskoška, čemu delate potem takšne naskoke v Celje in vabite Leskoška na svojo stran? Če bi bil jaz kot oseba v vaši koži, bi me bilo sram biti danes za, jutri pa proti posameznim osebam. Pozivljam vas, da upoštevate sledeče: S. Leskošek je centralni tajnik „Unije stavbinskih delavcev v Celju“, torej naš tajnik, ki je še do danes delal v strokovni organizaciji to, kar smo mi sklenili, kadar bo pa šel preko tega, bomo znali tudi brez vas napraviti red! Vzemite to na znanje vi, ki se trkate na prsi, da ste socialisti.

Valetin Lebič,

tč, preds. „Unije stavb. del. v Celju“.

Jugoslovanska buržoazija je vsak trenutek pripravljena, da oropa delavstvo njegovih starih, v težki borbi pridobljenih pravic. Tako je tudi prometno ministrstvo v preveliki demokratičnosti izdalo pred kratkim odlok, da se najrevnejšim med železničarji, ki so upokojeni po tlvz. normah in ki dobivajo nekateri med njimi po 20 do 50 K mesečno, odvzame legitimacija. Ti ubožci so prisiljeni, če si bodo hoteli v jeseni nabaviti kaj živeža ali storiti kako drugo pot, plačati vso vožnjo. Tudi tukaj gre kakor pri hmetu za staro pravdo in je samo še vprašanje, kako dolgo bomo še takšen sistem trpeli. Kar se je sedaj zgodilo največjim revežem, to se pripeti lahko vsem. Vzdrinite se! Odpomoč je samo v trdni organizaciji, v politični zavednosti!

Junak iz Like! Pred kratkim je imela Meziška dolina svojo senzacijo. Junak iz Like, neki Matijević, je kazal svoje moč. Propaganda je bila imenitna: iz gostiln in trgovin so visele slike „premirnega junaka“ — prav kakor pri premiranju plemenskih bikcev. Po vasi je delal propagando Charles Tom Pack v pristni mehikanski noši. Uspeh je bil izvrsten — vsa inteligenca je obiskala Matijevićev „samtan“ in tudi precej nezavednega delavstva. Inteligenca v Mežici pa bojkotira „Svobodo“, če uprizoni Cankarja... Najlepša je pa sledeča bravura slovitga junaka iz Like. Charlesa Toma Jacka je najel Matijević v Dravogradu in mu obljubil, da bo dobro zaslužil še poleg dnevnic. Matijević je pobiral med predstavo za Toma Jacka —

a dal mu ni nič, tako da ga je oškodoval za približno 6000 K, ker so ljudje darovali zanj — Jack je junak iz Like — in njegovi oboževalci so mu gotovo enaki.

Šoštanj. Tukaj imamo zobozdravnika, katerega ljudstvo splošno hvali kot dobrega strokovnjaka, bolniška blagajna pa pošilja svoje člane v Celje. Izdatkov, ki znašajo za enkratno vožnjo v Celje in nazaj z dnevnicno vred okoli 300 kron do danes še niti eden od prizadetih ni dobil povrnjenih, kaj šele za izgubljeno mezdo! Čudimo se nad upravo bolniške blagajne, ki bi morala predvsem stremeti za praktično, dobro in cenejše zdravljenje svojih zavarovancev, da do danes še ni te stvari rešila. Obratamo se na Osrednje društvo usnarjev v Mariboru, katerega tajnik je član uprave in na Strok. komisijo v Ljubljani, da v tej zadevi intervenirata in tako preprečita morebitne nadaljne napake.

Našim članom strokovničarjem.

[Odgovor s. Krušiču.]

Povedal si nam samo to, s čimer pihajo „zakoniti tatovi“ veter v svoja jadra. Ali res misliš, da bi ostalo delavsko gibanje enotno in zdravo. če bi ga vodili Fabjančič, Marcel Žorga in Golouh skupno s Kristanom? Ali ni dokazano, da je stokrat boljše, da so šli od nas, sicer bi sploh ne bilo nobenega gibanja več, kakor ga ni tam, kjer so ti gospodje? Ali res ne vidiš, da smatra 90% sedanjih funkcionarjev pri Strokovni komisiji strokovne organizacije za molzno kravo, ker jim politična stranka noče več služiti za to? Ko so dezertirali iz stranke, tega svojega dejanja niso smatrali za razbijanje — zakaj ne poveš, da so Uratnik, Svetek in dr. v tem oziru komunisti v drugi, pomnoženi izdaji? Ali ni politično organizacijo še težje graditi kakor strokovno? To je bil pogin strokovnih organizacij, ko so prišli ti ljudje vanje, tedaj bi bilo treba nastopiti kot funkcionar strokovne organizacije tako, kakor hočeš sedaj vplivati na našo politično organizacijo! Člankarja v „Ljudskem glasu“ imenuješ razbijača — Kristan bi mu rekel, da „teško ogroža“ strokovne organizacije — ali sam predsednik Strokovne komisije, Svetek, ni razbijač, ko spravlja vse strokovne organizacije na kant? „Socialista“ je spravil pod „Delavčevo“ streho. Uratnika tudi, sedaj bo še najbrže „Konsumenta“, da bo „ovrgel“ Kristanov izrek: zadruga mora biti steklena hiša, [glej zadnjo številko!]. No, na temelju tega izreka se je Svetek stisnil v konsum, Strokovno komisijo — namreč svoj stolček v njej — je podprl z Udarniki in s tem pokazal, da razbija tudi „Svobodo“, kolikor je še ni. In vse to dela Svetek brez kongresov!

Vidiš, o vsem tem nisi pisal v svojem članku če bi bil še to povedal, bi ti priznal, da si prav povedal. Dobro bi bilo, da bi si ogledal še shode 1. junija t. l. Kdo je določil govornike? Govorniki naj bi ubili „Unijo“! Kakšen vihar so ragnali, ko jim je „Ljudski glas“ zapretil! In napovedali so pohod v „novo življenje“, ki ga bodo med drugimi ustvarjali tudi strokovničarji, kakršni so — Golouh, Dražil, Vrhunec! Kje je „veto“ „Unije“ v Strokovni komisiji? In kako je bilo tedaj, ko je imel s. Sassenbach shod v Mestnem domu v Ljubljani?

Člankar v „Ljudskem glasu“ je storil dobro delo, če ne drugače, pa vsaj toliko, da so generali pokazali svoj strah in s tem dokazali, da je v strokovnih organizacijah večina članov na naši strani — in da je steber Strokovne komisije baš „Unija slov. rudarjev.“ Razkrinkali so se kot demagogi: lesne delavce so prepustili brez grmenja nekakšnim polkomunistom, sami so šli iz SSJ ven in rekli, da je to — revolucija, če jim pa mi le malo zagrozimo, je to razbijanje!

Toliko si dovoljujem vtikati se v strokovne zadeve, saj je bil in je menda še tudi Uratnik tajnik Strokovne komisije in stopa Strokovna komisija v „novo življenje“ z zastavonosaci Golouhom in direktorji konsuma — z jugoslovanskim papežem Kristanom in z zahtevo na Petrov novčič.

V. Möderdorfer.

V NOVO ŽIVLJENJE ALI STARO BLATO?

„Delavec“ št. 21 priobčuje na uvodnem mestu naznanilo o strokovnih shodih po vsej Sloveniji, in sicer na 1. junija, vršili naj bi se radi populariziranja manifesta GRSJ.

Na prvi pogled popolnoma strokovna zadeva, ki bi jo mogli tudi z naše strani smatrati v redu, če ne bi iz objavljenega seznama shodov in referentov spoznali takoj kaj drugega. Niti kak Ludendorff ne bi mogel bolj diplomatično prefrigeno postopati. Tako čitamo n. pr. da je s. Krušič iz rudarske organizacije določen za Maribor, nasprotno pa

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

sta šla dva kovinarja v rudarski revir in sicer Svetek in Jeram v Črno. Kovinarje: na Jesenicah bo o strokovnih organizacijah referiral strokovničar doktor Likar; isto tako srečni morejo biti delavci na Vrhniku z doktorskim strokovničarjem Jelencem.

Velikostna zadeva pa je, da so postali dobri gospodarji v konsumu naenkrat tudi strokovničarji in referenti za strokovne shode. Tukaj naj kdo reče da Kristana še vedno nikjer ni! Častitam za to delavcem v Ptuj, v Guštaniu in na Prevaljah. Tam torej naj hodo prve Kristanove postojanke, njegov — rdeči veletok?

Meni je bil pravi namen strokovnih shodov 1. junija takoj jasen. Šlo je samo za boj proti nam. Da bi se pa dajal pošten odgovor na vse to, kar je nam danes na strani Strokovne komisije nerazumljivo, tega gotovo ni bilo. Sprožili smo dosedaj že dovolj vprašanj, ki zanimajo člane naše stranke in obenem strokovničarje, pa ni nikjer poštenega odgovora, temveč le skrivanje za razne forume. To mi dobro čutimo. Tudi še ni nikjer resno načeto aktualno vprašanje o volitvah v delavske zbornice in delavske zavarovalne zavode. Zato za nas manifestacijski shodi kakor 1. jun, nič ne veljajo. Mi moramo zahtevati le eno: Z resnico in dokazi na dan. — Strokovničar.

POJASNILO.

V članku „Proč od Kristana“ z dne 25. maja, se med drugim navaja, da sem zagovarjal dr. Likarja in Vrhunca. Mislim, da se bosta že sama znala zagovarjati, ni mi bilo treba, da ju jaz. Jaz in večina navzočih zaupnikov smo stali le na stališču, da je treba ponovnega sestanka.

S. Bernotu se čudno zdi, zakaj sem ostal v stranki. Namigava nekaj o 12. uri pri rudarjih. S. Bernot, pojdi in živi par mesecev v revirju, pa boš videl, koliko je ura. Rudarji so se naveličali bratomernega socialističnega boja. Ostal sem v stranki zato, ker sem proti temu, da bi se še to razbijalo, kar imamo. Vedi, s. Bernot, razbijati je lahko, ustvariti je pa težko.

Nihče mi ne more očitati nedisciplino. Izvršujem tudi v polnem obsegu dolžnosti. Da pa imam pravico izražati drugo mnenje o „Skupnem domu“ tudi napram s. Bernotu, in v krogu naših zaupnikov, mi pa ne bo nihče prepovedal.

Naj govore moje misli:

Strinjati se ne morem s „pojasnilom“ v Napreju z dne 15. maja, 3. stran. S. Bernot trdi, da če bi bilo v „Skupnem domu“ organiziranih 10.000 članov, ne bi bilo nikake druge organizacije več. On pravi tudi sledeče: Če bi trboveljski rudarji ali steklarji zastavkali, ne bi bilo treba nikake druge organizacije tudi stavkovne podpore ne. Zaposlil bo stavkujoče „Skupni dom“.

Jaz dvomim, da se bo T. P. D. bolj ustrašila S. D. kakor pa močne strok. org. rudarjev. Vzemimo praktično: V Angliji je Vele nak. družba kons. za drug zelo razvita in močna. Prešla je že davno k lastni produkciji. Danes ima preko 50 tvornic, v katerih zaposluje 20.000 delavcev. S. Bernot, ali ne obstajajo tamkaj nikakršne strokovne organizacije več, odkar je gosp. organizacija za lastno produkcijo tako močna? Jaz mislim da obstajajo in precej močne so. Tako so imele angleške strokovne organizacije koncem leta 1922 okoli 4 1/2 milijona članov, danes gotovo preko 5 milijonov. Mislim, da bi pač Angleži in tako tudi Rusi, kateri imajo ves državni aparat v rokah, lažje to teorijo v praksi poskusili, kakor pa mi v teoriji, ko smo še v otroških čevljičkah.

Kar se pa tiče dveh stolov, mislim da sedijo potemtakem tudi nekateri člani pokrajinskega načelstva na njih, kateri so 1. junija skupno s sodrugi strokovničarji nastopili navzlic članku v „Napreju“ na strokovnih shodih.

Toliko v pojasnilo, da ne bo nesporazumljenja. K. Malovrh.

Tako je pravi javno je treba povedati, kaj kdo misli! K stvari pa omenimo samo to, da so angleške strokovne organizacije potrebne, zelo potrebne; ni dolgo tega, kar so morale s stavkovnim gibanjem nastopiti proti Velenakupni družbi in v „Napreju“ smo o tem poročali, v „Vorwärtsu“ pa še precej obširno. Jasno je pa, da se ne bo treba s stavko braniti tam, kjer bodo delavci sami gospodarji. Seveda, da kdo to razume, mora razumeti pravila Kons. društva in drugih Kristanovskih združenj, zlasti „Produkcije“ ter čutiti, kako nesociali-

stično vlada tamošnji centralizem — potem pa mora čitati in razumeti pravila „Skupnega doma“ in tam določeno samoupravo. Če kdo to dvoje primerja, se bo odločil za Kristana in Čobala samo v tem slučaju, če mu centralizem osebno kaj pomaga, delavci pa, ki vedo, da z izkoriščanjem ne morejo zmagati, so vsi proti. Če bi 10.000 rudarjev izkoristilo 2 kapitalista, bi pač hitro zmanjkalo premo- ga — ali ne? Zato hočejo rudarji samoupravo, Trb. premogokopna družba, Kristan in drugi kapitalisti hočejo pa centralizem in diplomacijo.

Po našem mnenju sta dr. Likar in Vrhunec pri delavstvu opravila, že zato, ker sta šla k „Socialistu“ in Kristanu. Ponovnih sestankov imate lahko kolikor jih hočete, samo to je bilo potrebno, da slišimo ne samo besede na ozkem sestanku, ampak tudi natis-kane v listu. Vsak je pri nas dolžan kritizirati, pri Kristanu pa molčati. — Kar se pa tiče izpolnjevanja dolžnosti, naj s. M. ne hodi preveč na solnce. Dvo-mimo, da bi bil že kdaj izvršil, kar predpisuje § 19. odst. 2. Če bi bil to izvršil, bi bilo v Hrastniku več progresije, ker bi se delavci naučili računati, koliko zaslužijo. — In kar se tiče razporeženja med rudarji, če so ti res tudi za enotno fronto s Krista-nom ali absolutno proti njemu, pa naj spregovó-rijo rudarji sami. Sodr. M. pravi precej jasno, da bi za takšno enotno fronto bili.

Joj, o joj!

(Op.: „Socialist“ je začel objavljati celjski volilni boj v verzih.)

Tam v lepem mestu celjskem — joj, o joj! — se bije grozovit volilni boj. Koren je svojo črno vojsko zbral in nad sovraže ljute jo speljal. Ker ji duhá ne rabi topi meč, poslala jih bo s pipcem v travo leč'. (Junak Felicelj, ta še bolje zna, ta kar s pestjo pove, da prav ima!) Tako si zmago bo izbojevala. (Dozdaj sevé le pete le kazala.)

Pri zmagi vsaki glavno je načrt, zato sklenili boj so, žnjim podprt. Do Travnika zelenega so stekli, vse so zelene mize skupaj zvekli. Nato so se posedli, se gostili in v samih zbranih verzih govorili. „Pozdravljena, Korun dé, ta gostija! Jaz plačam. Živela pobratimija!“ In so zapeli, kaplje tri spustili krvi so v čašo, žnjim se pobratili. Na prete stopi Svetek, usta briše, z medenim glasom jim na srce piše:

„Po mizah teče rdeči veletok, še bo, še čvrst udarec naših rok!“

In so napili Svetku, zaorili, v triumfu štupo-ramo ga nosili.

Pa se oglasi Hrastnik (sam pri sebi): „Od tega čvika bil navdušen ne bi. Ti grozdi so gotovo bili kisli, pri meni niso nič kaj dosti v čisli. Le tiho — ko bom spet županoval, vam bom že jaz „za vino očet“ dal!“

Tedaj se vzpne na mizo sam Koren, glas ko iz jekla mu je narejen:

„Junaki, zadnja zmaga še ni naša, še kratek hip in skuhana bo kaša.“

Pa se oglasi vmes g[e]. Neznepet, takorekoč Korenov lajbojet:

„Junaki brabri, čvrsto vsi na plan, že bliža se nam odrešenja dan!“

Za nas je na proletih kravje vime —“ (naprej ni znal nič več, ni našel rime).

Koren ga sune hitro v suha bedra: „Kaj se oglašáš s tem, neumna švedra!“

(Na glas:) Če ne znaš peti, sitna muha, greš z mano, boš dobil dva hleba kruha.“

Ko so to čuli, so se začudili, Korenovo dobroto so hvalili,

nato se šli hladit v Savinjo reko.

(Po kislem vinu pride kisló — mleko.)

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

3. VI. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 3000

Splošna gradbena produktiv. zadruga

r. z. z. o. z.

Pisarna - **V CELJU** Glavni trg 6/I.

Izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela po celi državi, kakor: zidanje novih stavb po lastnih načrtih, prevzema vsakovrstna popravila po lastnih in danih načrtih. — Pri snazenju in beljenju hiš 10% ceneje kakor vsako privatno podjetje. — Za prvovrstno delo jamčijo člani zadruga, kateri so si kot zidarji in polirji pridobili priznanje kot dobrokvalificirani delavci tu in pri inozemskih tvrdkah.

POZOR!

Pleskarstvo, slikarstvo, črkoslikarstvo in vsa dela spadajoča v to stroko izvršujejo po najnižjih cenah in solidno. Prevzameva tudi dela na deželi. Za mnogobrojna naročila se priporočata slavni občinstvu :-:

Petek in I. Langof
Moste pri Ljubljani — Društvena ulica 43.

Blago za obleke

in perilo, izgotovljene obleke za moške in ženske in otroke, kakor sploh vso manufakturno blago se dobi najboljše in najceneje pri

I. N. Šoštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Ustanovljeno 1852.

Poljanska cesta 8. **TEOD. KORN, LJUBLJANA** Poljanska cesta 8. (preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Napeljava strelovodov. Kopalniške in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Manufakturna trgovina

Fr. Urch, Celje.

NA DROBNO, NA DEBELO.

Vse potrebščine za krojače in šivilje, kakor tudi posteljno perje in puh. žlma ter morska trava po najnižjih cenah. FRANC URCH, Glavni trg.

Po nižani ceni

kupite sedaj samo trpežno češko in angleško blago za moške in ženske obleke in razno perilo v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

CELJE, KRALJA PETRA CESTA ŠTEV. 5.

NAŠI IZDELKI:

Dvojnosaladna ržena žika

v rdečih zavitkih,

Dvojnosaladna ječmenova žika

v modrih zavitkih,

Slajena ječmenova žika

v zelenih zavitkih

so najboljši!

Zahtevajte le žiko!

Naznanilo. NOVO ZASTOPSTVO PIVA V LJUBLJANI

S tem naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani Sv. Petra cesta 85

Zastopstvo Götzovega piva iz Maribora

Proizvajam izvrstno marčno pivo in prvovrstno črno pivo znamke „Boks“, ki je zelo priljubljeno v športnih krogih. — Dobi se v steklenicah in sodčih franco postaja. — Cenjene restavracije, pivnice in gostilničarje prosim, da se obračajo na mojega glavnega zastopnika **TINETA JAKŠETA** v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 85 (gostilna pri Jernejčku) dvorišče. Se priporočam

TOMAŽ GÖTZ, lastnik pivovarne v Mariboru.